

Guía Docente						
Datos Identificativos				2019/20		
Asignatura (*)	Relacións grupais e intervención psicosocial		Código	615G01405		
Titulación	Grao en Socioloxía					
Descriptores						
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos		
Grao	1º cuatrimestre	Cuarto	Optativa	4.5		
Idioma	Castelán/Galego					
Modalidade docente	Presencial					
Prerrequisitos						
Departamento	Psicoloxía					
Coordinación	López-Cortón Facal, Ana María	Correo electrónico	ana.lopez-corton@udc.es			
Profesorado	Espinosa Breen, Pablo López-Cortón Facal, Ana María	Correo electrónico	pablo.espinosa.breen@udc.es ana.lopez-corton@udc.es			
Web						
Descripción xeral	A materia de Relacións grupais e Intervención psicosocial pretende familiarizar ao alumno no coñecemento e manexo das ferramentas teóricas e metodolóxicas da Psicoloxía grupal e da intervención psicosocial en situacións conflitivas ou de necesidade. Neste sentido fixanse como objetivos introducilo no coñecemento dos temas de estudio e investigación e das áreas de intervención no comportamento grupal; familiarizalo co estudo da interacción social e as relacións humanas a través das condutas concretas que realizan as persoas tanto individualmente como en grupo. Preténdese tamén analizar os contextos reais e simbólicos nos que se desenvolve a conduta grupal prestando atención aos procesos de percepción, atribución, actitudes, comportamentos e representacións resultantes, principalmente nunha sociedade aberta, multicultural e multilingüística.					

Competencias do título	
Código	Competencias do título
A2	Introducción a la psicología de los colectivos y grupos humanos.
A36	Actitud de compromiso frente a los problemas sociales y culturales.
B3	Capacidad de análisis y síntesis.
B9	Reconocimiento a la diversidad y a la multiculturalidad.
B12	Trabajo en equipo.
B22	Liderazgo.

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe			Competencias do título
Reconocimiento a la diversidad y a la multiculturalidad B9			A2 B9 B22
Capacidad de análisis y síntesis B3			A2 B3 B9 B12 B22
Actitud de compromiso frente a los problemas sociales y culturales A36			A2 B3 A36 B9
Introducción a la psicología de los colectivos y grupos humanos	A2		A2 B9 A36 B12
Reconocimiento a la diversidad y a la multiculturalidad B9			B9 B12

Liderazgo B22		B9 B12 B22	
Trabajo en equipo B12		B12 B22	

Contidos	
Temas	Subtemas
TEMA 1: LA REALIDAD DEL GRUPO	Introducción a la Psicología de los Grupos. 2.- El continuo Interpersonal-Intergrupal. 3.- El grupo, escenario de la influencia. 4.- Funciones de los Grupos. 5.- Tipologías grupales.
TEMA 2: LA ESTRUCTURA DE GRUPO	1.- Componentes de la estructura grupal. 2.- Posiciones, estatus y roles. 3.- La naturaleza de las normas grupales. 4.- Las diversas acepciones de la cohesión.
TEMA 3: EL LIDERAZGO EN LOS GRUPOS	1.- Jefes, líderes y directivos. 2.- Poder, liderazgo e influencia. 3.- Carisma y visión en el liderazgo. 4.- Las habilidades de dirección.
TEMA 4: COOPERACIÓN, COMPETICIÓN Y RESOLUCIÓN DE CONFLICTOS EN LOS GRUPOS	1.- Condiciones de las relaciones intergrupales: la condición de identidad, la condición de interdependencia y la condición de estructura. 3.- Determinantes de la cooperación y el conflicto. 4.- La resolución de conflictos. 5.- Estrategias psicosociales contra la discriminación y el prejuicio.
TEMA 5: DISEÑO E IMPLEMENTACIÓN DE UN PROGRAMA DE INTERVENCIÓN	1.- Fases en el diseño de un programa de intervención 2.- Implementación : de la iniciativa a la acción 3.- Estrategias para asegurar la implementación

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / trabalho autónomo	Horas totais
Estudo de casos	B3 B9 B12	6.5	13	19.5
Discusión dirixida	B3	7	7	14
Traballos tutelados	A36 B12	7	21	28
Presentación oral	B3 B22	2	10	12
Sesión maxistral	A2	7	30	37
Atención personalizada		2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descripción
Estudo de casos	Metodoloxía onde o suxeito se confronta ante a descripción dunha situación específica que suscita un problema que ten que ser comprendido, valorado e resolto por un grupo de persoas, a través dun proceso de discusión. O alumno sitúase ante un problema concreto (caso), que lle describe unha situación real da vida profesional, e debe ser capaz de analizar unha serie de feitos, referentes a un campo particular do coñecemento ou da acción, para chegar a unha decisión razonada a través dun proceso de discusión en pequenos grupos de traballo.
Discusión dirixida	Técnica de dinámica de grupos na que os membros dun grupo discuten de forma libre, informal e espontánea sobre un tema, aínda que poden estar coordinados por un moderador.
Traballos tutelados	Proceso de ensinanza orientado á aprendizaxe do alumnado mediante a realización de actividades de carácter práctico a través das que se propoñen situacions que requieren ao estudiante identificar un problema obxecto de estudio, formulalo con precisión, desenvolver os procedementos pertinentes, interpretar os resultados e sacar as conclusóns oportunas do traballo realizado.
Presentación oral	Intervención baseada na exposición verbal a través da que o alumnado e profesorado interactúan propoñendo cuestiós, facendo aclaracións e expoñendo temas, traballos, conceptos, feitos ou principios de forma dinámica.

Sesión maxistral	Exposición oral complementada co uso de medios audiovisuais e a introdución de algunas preguntas dirixidas aos estudiantes, coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descripción
Traballos tutelados	Os estudiantes recibirán atención personalizada sempre que o necesiten. En calquer caso informarán periodicamente o profesor do estado do traballo
Presentación oral	
Sesión maxistral	

Avaliación

Metodoloxías	Competencias	Descripción	Cualificación
Traballos tutelados	A36 B12	Consistirá na realización de actividades de carácter práctico: resumenes sobre documentos analizados individualmente ou en grupo; procura e análise de información sobre temas e situacións sociais; identificación e tratamiento de problemas cos procedementos pertinentes; interpretar resultados de traballos de investigación realizados	40
Presentación oral	B3 B22	Intervención baseada na exposición verbal a través da que o alumnado e profesorado interactúan propoñendo cuestiós, facendo aclaracións e expoñendo temas, traballos, conceptos, feitos ou principios de forma dinámica	20
Sesión maxistral	A2	Exposición oral complementada co uso de medios audiovisuais e a introdución de algunas preguntas dirixidas aos estudiantes, coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe.	20
Estudo de casos	B3 B9 B12	Metodoloxía onde o suxeito se enfrenta ante a descripción dunha situación específica que suscita un problema que ten que ser comprendido, valorado e resolto. O alumno sitúase ante un problema concreto (caso), que lle describe unha situación real da vida profesional, e debe ser capaz de analizar unha serie de feitos, referentes a un campo particular do coñecemento ou da acción, para chegar a unha decisión razoada	20

Observacións avaliación

La nota final será la suma de todas las metodologías. Es necesario aprobar cada una de las partes para poder superar la asignatura
Non se establece ningún criterio de evaluación diferente para o alumnado a tempo parcial ou con dispensa académica.

Fontes de información

Bibliografía básica	- AYESTARÁN, S. (1996). El grupo como construcción social. Barcelona: Plural Ediciones - ANZIEU, D. y MARTÍN, J. (1997). La Dinámica de los Grupos Pequeños. Biblioteca Nueva: Madrid - CARTWRIGHT, D. y ZANDER, A. (1992). Dinámica de Grupos. México: Trillas - BLANCO, A., CABALLERO, A. y DE LA CORTE, L. (2004). Psicología de los Grupos Madrid. Madrid: Pearson - BUENO, J. R. (1993). La intervención psicosocial. Programas y experiencias&gt; . Madrid: Editorial Popular - GIL, F. y ALCOVER, J. M. (Eds.) (1999). Psicología de los grupos. Madrid: Pirámide - HUICI, C. y MORALES, J. F. (2004). Psicología de los grupos. Madrid: UNED - ROMAY, J. (2005). Perspectivas y retrospectivas de la Psicología Social en los albores del siglo XXI.. Madrid: Biblioteca Nueva - SÁNCHEZ, J. C. (2002). Psicología de los grupos. Teorías, procesos y aplicaciones. Madrid: Mc Graw - José C. Sánchez. (2014). Psicología de los grupos : teorías, procesos y aplicaciones /. Mc Graw Hill[Recurso electrónico] - Blanco Abarca, Amilio (2005). Psicología de los grupos. Madrid : Pearson, [2005] - Canto Ortiz, Jesús M. (2006). Psicología de los grupos: estructura y procesos (2a. ed. Ediciones Aljibe (recurso Electrónico)

Bibliografía complementaria

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Psicoloxía social/615G01108

Observacións

As calificacións obtidas na primeira convocatoria serán gardadas para a segunda convocatoria

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías